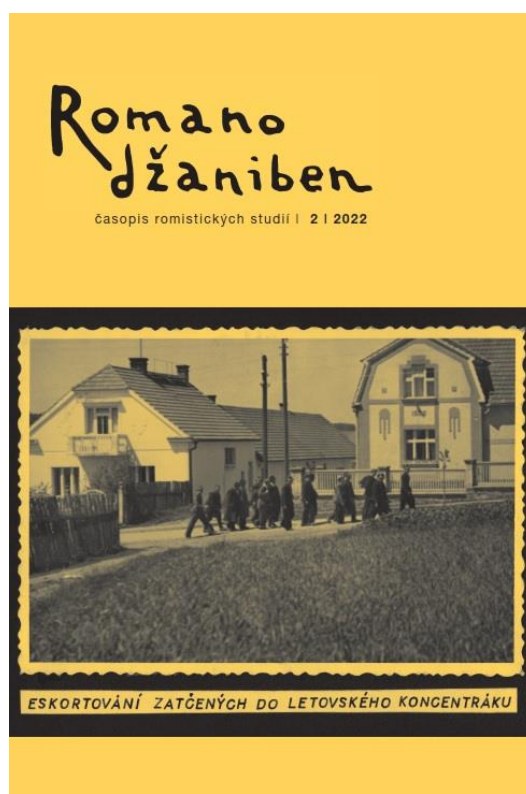
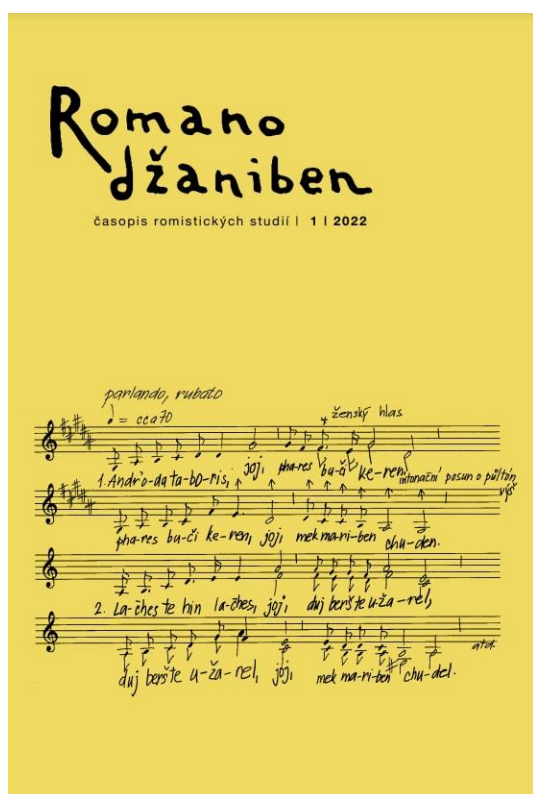

ROMANO DŽANIBEN, z. s.

VÝROČNÍ ZPRÁVA ZA ROK 2022

Biskupcova 1866/85

130 00 Praha 3

IČO: 62941305 DIČ: CZ 62941305

č. ú. ČSOB 161582339/0300

ředitelka spolku: Mgr. Lada Viková, Ph.D.

email: dzaniben@email.cz

www.dzaniben.cz

Obsah výroční zprávy

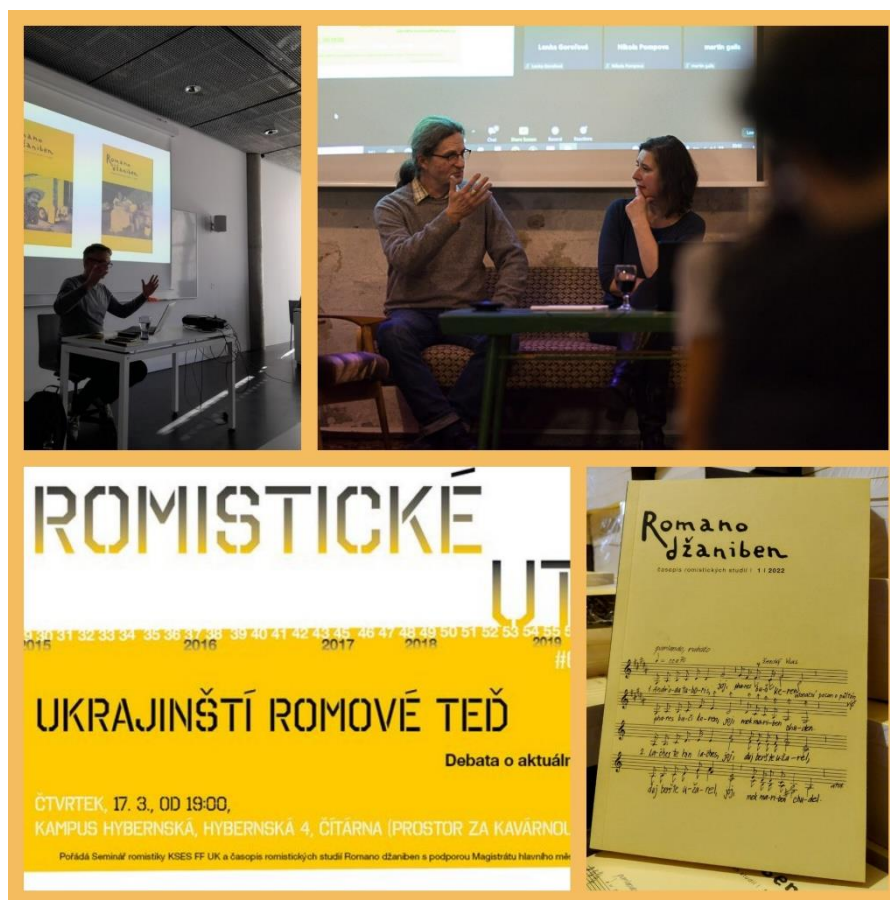
Spolek Romano džaniben	3
Personální zázemí spolku 2022	4
Časopis Romano džaniben	6
Historie časopisu	6
Současnost časopisu	6
Cílová skupina	8
Redakční rada časopisu Romano džaniben	9
Struktura časopisu	10
Časopis Romano džaniben v roce 2022	12
Romano džaniben – 1/2022	12
Romano džaniben – 2/2022	13
Financování časopisu	15
Další aktivity spolku v roce 2022	16
Romistické utopie	17
Krajinou příběhů romské historie	19
Finanční zpráva za rok 2022	21
Propagace	22
Zhodnocení roku 2022	24

Spolek Romano džaniben

Posláním spolku Romano džaniben je rozšiřovat povědomí o historii, jazyce a kultuře Romů mezi odbornou i širokou veřejností především prostřednictvím publikační a vzdělávací činnosti, a přispívat tak k překonávání bariér plynoucích ze vzájemné neznalosti.

Historie spolku, dříve sdružení, sahá do roku 1994, kdy přední česká indoložka a romistka Milena Hübschmannová se svými přáteli založila Nadaci Romano džaniben. Ta od roku 2005 do roku 2013 existovala pod názvem o. s. Romano džaniben a k 1. 1. 2014 se stala spolkem.

Téměř výhradní činností Romano džaniben bylo do roku 2005 vydávání stejnojmenného časopisu romistických studií, od roku 2005 se pak věnuje i dalším projektům, většinou edičního a vzdělávacího charakteru.

Personální zázemí spolku

V roce 2022 se aktivně na chodu spolku, redakčních pracích a koordinaci projektů podíleli následující členové spolku:

- Výkonná redaktorka (od roku 2000) a od září 2013 ředitelka spolku: **Mgr. Lada Viková** – psycholožka a romistka, odpovídá za redakční práci a dobrou jazykovou úroveň časopisu, zodpovídá za prosazení edičního plánu stanoveného Redakční radou. Podílí se jak na redakční práci, tak na korekturách, a pomáhá s výběrem literatury k recenzování. Zároveň se od září 2013 více podílí na administrativní činnosti a řízení celého spolku, je přítomna při jednáních o zamýšlených projektech, jedná se sponzory, organizuje schůzky redakce a spoluorganizuje schůzky redakční rady apod.

- Výkonná redaktorka a od května 2011 šéfredaktorka: **Helena Sadílková, Ph.D.** – romistka – zodpovídá za recenzní posouzení jednotlivých textů, zajišťuje komunikaci s autory a s recenzenty příspěvků. Podílí se na redakčních pracích a na prepisech českých a romských textů, překládá z angličtiny, kontroluje abstrakty v angličtině, aktivně zapojuje do redakčních prací studenty romistiky na FF UK a podílí se na výběru vhodných recenzentů pro odborné články a komunikuje s jejich autory.

- Výkonný redaktor a od května 2011 šéfredaktor: **Mgr. Pavel Kubaník, Ph.D.** – romista, organizuje setkání Redakční rady, získává příspěvky do recenzované i nerecenzované části časopisu, podílí se na redakčních pracích, udržuje spolupráci se Seminářem romistiky na FF UK, komunikuje s recenzenty. Podílí se na prepisech rozhovorů, zodpovídá za sekci literatury a vyhledává literaturu vhodnou k recenzování. Je zodpovědný za organizaci pravidelného diskuzního setkávání Romistické utopie. Spravuje webové stránky a komunikuje s webmasterem.

- Výkonná redaktorka **Mgr. Renata Berkyová** – absolventka romistiky, v současné době působí v Pražském fóru pro romské dějiny při Ústavu pro soudobé dějiny AV ČR, kde se zabývá válečnou a poválečnou historií Romů. Má dlouhodobou zkušenost s lektorováním (JABOK, Nová škola, Kher, Romea). Od roku 2008 spolupracuje s organizací Romea – jako odborná

poradkyně se podílela na natáčení dokumentárních filmů Stíny romského holocaustu (2014) a LETY (2019), pravidelně přispívá do časopisu Romano Voďi. Je autorkou romské poezie a prózy. V redakci se podílí na redakci textů nerecenzované části a korekturám slovenského jazyka.

- Výkonný redaktor **Mgr. Jan Ort** – výzkumný pracovník na Semináři romistiky FF UK, kde je současně doktorandem. Dlouhodobě se věnuje antropologickému výzkumu mezi Romy, a to především na východním Slovensku. Ve svém disertačním projektu se potom zaměřuje na poválečnou historii Romů v Československu. Vedle toho má zkušenosti s lektorováním a výukou romského jazyka. V redakci má na starost rubriku recenzí a anotací.

- Koordinátorka projektu Krajinou příběhů romské historie: **Mgr. Markéta Hajská, Ph.D.** – vystudovala obecnou antropologii na FHS UK a je vědeckou pracovnící na Katedře střeoevropských studií na FF UK. Jako koordinátorka projektu odpovídá za plnění harmonogramu, průběžné evaluace, komunikaci týmu, komunikaci s donátory, tvorbu průběžných a závěrečných zpráv, přípravu podkladů pro metodika projektu a za PR projektu. Zároveň koordinuje samotné dílny na školách a zodpovídá za komunikaci se školami, lektorkami, romskými pamětníky apod.

- Administrativní a technická podpora spolku: **Mgr. Jiřina Kuklová Stolařová** a **PhDr. Eva Zdařilová** – obě absolventky romistiky, mají na starosti distribuci časopisu předplatitelům a organizační a administrativní chod redakce, udržují korespondenci s předplatiteli a přispěvateli, zodpovídají za další administrativní záležitosti spolku (vyúčtování grantů a jiná projektová administrativa), navrhují úpravy webových stránek a spravují sociální síť spolku. Na redakčních pracích se pak podílí především překlady z německého jazyka (Eva Zdařilová) a korekturami (obě).

Časopis Romano džaniben

Časopis romistických studií

Časopis Romano džaniben je jediným recenzovaným periodikem v Česku, které se systematicky věnuje jazyku, historii a kultuře Romů v nejširším slova smyslu. Snaží se publikovat podložené a fundované informace z celého spektra humanitních oborů. Vedle odborných textů věnuje Romano džaniben prostor i autorské tvorbě romských literátů, portrétům romských osobností a umělců, recenzím a anotacím odborné romistické literatury a beletrie romských autorů.

Historie časopisu

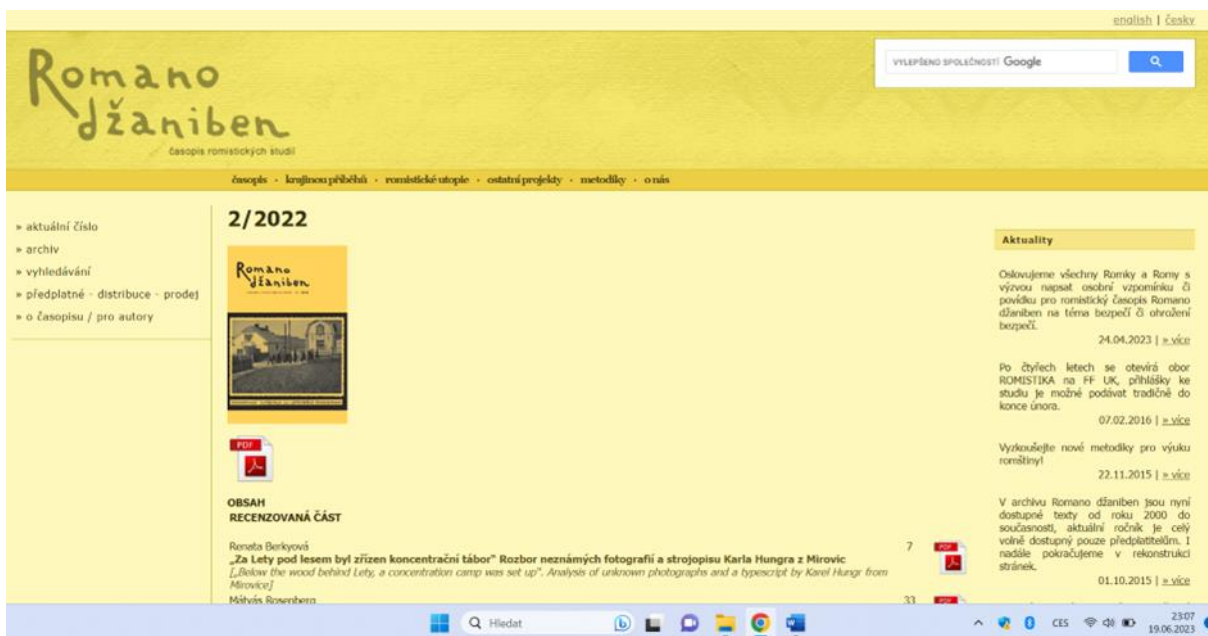
U zrodu tohoto romistického časopisu v ČR stála doc. Milena Hübschmannová, zakladatelka romistiky na FF UK v Praze, se svými přáteli. Ti se také na podobě časopisu výrazně podíleli, jmenovitě (řazeno abecedně): Zbyněk Andrš, Ruben Pellar, Hana Šebková, Anna Žigová a Edita Žlnayová. Skladba Redakční rady a technické redakce se v průběhu let obměňovala. Časopis vychází nepřetržitě od roku 1994, do roku 2002 měl čtvrtletní periodicitu, jednotlivá vydání čítala v průměru 100 stran. Výraznější změny zaznamenal časopis v roce 2002, kdy o. s. Romano džaniben začalo na jeho vydávání spolupracovat s nakladatelstvím G plus G. Od té doby časopis vychází pololetně v průměru o 170 stranách a má současnou grafickou podobu, od prvního čísla roku 2012 pouze došlo k návratu k původnímu, menšímu formátu. Milena Hübschmannová redakci časopisu vedla celých 11 let do roku 2005, kdy tragicky zahynula, a šéfredaktorství na následující 3 roky převzal Peter Wagner. V roce 2009 se ho ujaly Jana Kramářová a po ní Eva Zdařilová, která v roce 2011 odešla na mateřskou dovolenou. Redakci od té doby vedou Pavel Kubaník a Helena Sadílková. A od podzimu 2013 je ředitelkou sdružení a následně spolku Lada Viková.

Současnost časopisu

V roce 2010 byl časopis zařazen na seznam recenzovaných neimpaktovaných periodik spravovaný Radou pro vědu a výzkum. Kromě publikování odborných recenzovaných článků se ale na podobě časopisu nic jiného nemění: Romano džaniben i nadále otiskuje také popularizační články přístupné nejširší veřejnosti, aby tak zůstal informační, referenční a diskusní platformou pro celou řadu profesních skupin, a především pro Romy samotné.

Zároveň si redakce uvědomuje, že vzhledem k současné situaci v oblasti hodnocení vědy bude do budoucna třeba usilovat o zařazení časopisu do mezinárodních databází vědeckých časopisů, aby i nadále byl časopis pro autory zajímavý. Od roku 2021 redakce na podnět redakční rady usiluje o to, aby články vydané v časopise Romano džaniben a zároveň zveřejněné na webových stránkách spolku měly přidělené **DOI** (zkratka anglického digital object identifier, česky „digitální identifikátor objektu“), které je dnes již mezinárodním standardem.

V roce 2016 byl celý archiv časopisu od roku 1994 až po současnost digitalizován a on-line zveřejněn na webu spolku. Od roku 2022 jsou články publikovány dle modelu **open access** – tedy otevřeně přístupné. U odborných časopisů je to dnes již standart, který má za cíl zajistit trvalý, bezplatný a okamžitý přístup k výsledkům vědy a výzkumu. V souladu s tímto publikačním modelem jsou od roku 2022 na našich webových stránkách zrušeny zaheslované přístupy u posledních 2 ročníků a všechna čísla časopisu si může v PDF stáhnout z našich webových stránek zdarma kdokoliiv.

The screenshot displays the website for the journal "Romano džaniben". The header features the journal's logo and a search bar. The main content area is titled "2/2022" and includes a cover image of the journal. Below the cover, there is a PDF icon and a section titled "OBSAH" (Table of Contents) with the sub-heading "RECENZOVANÁ ČÁST" (Reviewed Part). The table of contents lists an article by Reneta Berkyová titled "„Za Lety pod lesem byl zřízen koncentrační tábor“ Rozbor neznámých fotografií a strojopisu Karla Hungra z Mirovic" (Below the wood behind Lety, a concentration camp was set up: Analysis of unknown photographs and a typescript by Karel Hungr from Mirovic) with page numbers 7 and 33. To the right, there is an "Aktuality" (News) section with several short articles and dates.

Cílová skupina

Projekt byl a stále je určen: romistické obci, odborníkům a studentům romistiky a přílehlých oborů, romské i neromské veřejnosti se zájmem o romskou kulturu, Romům uplatňujícím své právo požívat a šířit vlastní kulturu v mateřštině, romským i neromským organizacím: neziskovým, charitativním a církevním organizacím, médiím, státní správě, specializovaným pracovištím, resp. profesním skupinám, které se dostávají do přímého styku s Romy: učitelům, sociálním pracovníkům, romským poradcům a asistentům, pracovníkům policejní a vězeňské služby atd.

Vzhledem k zaměření časopisu na širokou veřejnost a vzhledem k rozdělení časopisu na dvě části – odbornou a neobornou – si časopis zachovává předplatitele a zároveň publikované texty nezůstanou čtené pouze v kruhu akademickém, ale dostane se jim širšího obecnstva, což směřuje k jejich popularizaci.

Z povahy časopisu a způsobu jeho distribuce skrze Českou poštu, s. p. vyplývá, že nedochází k žádnému omezení jeho dostupnosti. Časopis je možné v tištěné podobě snadno objednat v redakci, je stále možné objednat si i archivní čísla časopisu buď poštou, nebo mailem (kontakt je možné najít v tiráži časopisu a na webových stránkách www.dzaniben.cz).

Ještě než se stal Petr Pavel prezidentem, listoval si v komunitní knihovně Josefa Serinka v Chanově v romistickém časopise Romano džaniben. Během předvolební kampaně na podzim 2022 se dostala fotografie i k nám do redakce a mile nás potěšila. Vypátrali jsme, že v ruce drží tematické číslo k výchově a dětství v romských rodinách, které v roce 2017 editoval Pavel Kubaník.

Redakční rada časopisu Romano džaniben

Redakční rada časopisu zodpovídá za jeho odbornou a obsahovou stránku. Její členové jsou vybíráni dle svého působení a erudice v jednotlivých vědeckých oblastech, do kterých romistika zasahuje. Redakční rada časopisu navrhuje členy Odborné poradní a konzultační skupiny, kteří jsou odpovědní za recenzování zaslaných příspěvků a jejich doporučení či nedoporučení k publikování. Konečné rozhodnutí o publikování však je na šéfredaktorech.

Redakční rada se schází minimálně jednou ročně a na tomto setkání projednává a schvaluje další směřování časopisu a ediční plán. K zhodnocení roku 2022 se sešla 17. března 2023 v Praze.

Členové k 31. 12. 2022:

Mgr. Michael Beníšek, Ph.D.
Seminář romistiky, Katedra středoevropských studií, FF UK Praha

Mgr. Viktor Elšík, Ph.D.
Ústav obecné lingvistiky, FF UK Praha

Mgr. Lucie Fuková
antropoložka, od r. 2020 Státní zdravotní ústav

PhDr. Jana Horváthová
Muzeum romské kultury v Brně

Mgr. Alexander Mušinka, Ph.D.
Ústav rómskych štúdií, Prešovská univerzita v Prešove

Mgr. Tatiana Zachar Podolinská, PhD.
Ústav etnológie Slovenskej akadémie vied

doc. Jurina Rusnáková, PhD.
Ústav romologických štúdií na Univerzite Konštantína Filozofa v Nitre

Helena Sadílková, Ph.D.
Seminář romistiky, Katedra středoevropských studií, FF UK Praha; Ústav soudobých dějin Akademie věd ČR; Romano Džaniben, z.s.

Mgr. Lada Viková
Katedra sociální a kulturní antropologie, FF Univerzita Pardubice; Romano džaniben, z.s.

Struktura časopisu

RECENZOVANÁ ČÁST

Od roku 2009 minimálně polovinu časopisu tvoří vědecké články odborníků působících na poli celé řady vědních oborů, z nichž je možno nahlížet na historii, kulturu a jazyk Romů. Jejich odbornou úroveň a vědecký přínos před publikováním zhodnotí nezávisle na sobě dva recenzenti.

Příspěvky do recenzované části časopisu podléhají před publikováním recenznímu řízení. Texty jsou po přijetí redakcí a po vyhodnocení formálních náležitostí šéfredaktorem anonymizovány a předány k posouzení dvěma odborníkům. Odborníci jsou vybíraní podle zaměření posuzovaného textu z okruhu Redakční rady nebo Odborné poradní a konzultační skupiny. Vypracované posudky buď příspěvky k publikování doporučí, doporučí po přepracování nebo nedoporučí. V případě nejasností je text konzultován s Redakční radou.

NERECENZOVANÁ ČÁST

V časopise i přes odborné zaměření zůstávají nadále zachovány níže uvedené rubriky. V České republice totiž dosud nevychází jiné periodikum, které by pravidelně věnovalo rozsáhlejší prostor memoárům především z období II. světové války, textům psaným v romštině, prezentaci romských osobností a recenzím a anotacím romistické literatury. Redakce časopisu Romano džaniben přitom publikování tohoto typu textů a informací považuje za stejně zásadní, jako je přinášení nových vědeckých poznatků, a proto jim i do budoucna bude věnovat stejnou péči.

Literatura

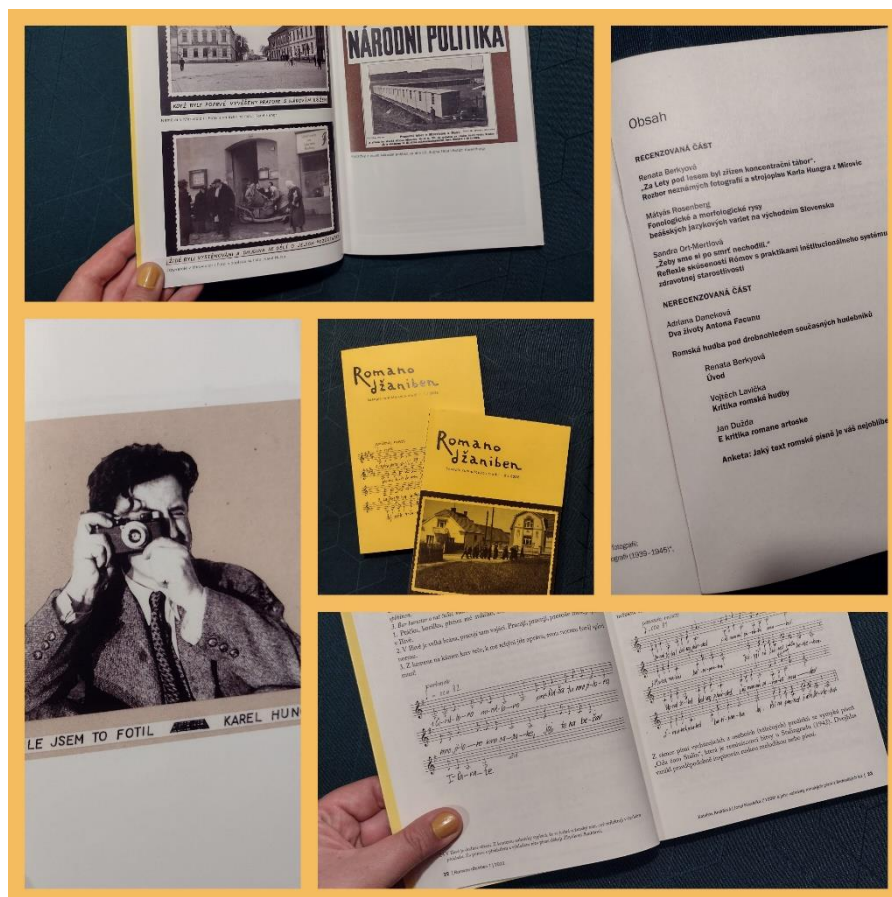
V této rubrice jsou pravidelně zveřejňovány autorské texty zavedených nebo začínajících romských spisovatelů. V případě autorů píšících romsky jsou jejich texty publikovány vždy v originále s českým nebo slovenským překladem, díla psaná v ostatních jazycích jsou publikována v českém překladu (resp. v českém originále). Ukázky jsou doplněny minimálně krátkou biografickou poznámkou o autorovi. Stále jsme otevření k navázání nových kontaktů na autory, jejichž díla dosud v časopise nebyla publikována, abychom je mohli v časopise představit.

Portrét osobnosti / Rozhovor

Z řad Romů se rekrutují nejen v České republice, ale v celosvětovém měřítku osobnosti vynikající svými schopnostmi a dovednostmi ve všech myslitelných oborech lidské činnosti. Imperativem časopisu Romano džaniben a především milou povinností je o těchto výtvarnících, politicích, hudebnících, literátech a mnohých dalších zpracovat portrét nebo je osobně navštívit a nahrát s nimi rozhovor, který následně v časopise opublikujeme. Druhým, neméně důležitým důvodem pro publikování rozhovorů, je dokumentování historických etap z pohledu přímých účastníků. Nejčastěji jsou obsahem rozhovoru válečné vzpomínky, migrace za prací apod.

Recenze a anotace

Tato rubrika obsahuje kratší anotace i obsáhlejší rozborné recenze romistické literatury a monografií romských autorů, výběrově i poezie a beletrie reflektující romskou kulturu.

Časopis Romano džaniben v roce 2022

Projekt byl realizován v souladu s podmínkami dotací a splnil plánovaný záměr vydat dvě čísla časopisu *Romano džaniben* 1/2022 a 2/2022. Obě čísla byla vydána nákladem 300 kusů.

Podrobněji viz následující obsah obou čísel.

OBSAH ČASOPISU V ROCE 2022

ROMANO DŽANIBEN 1/2022

RECENZOVANÁ ČÁST

Kateřina Andršová

*Josef Koudelka (*1938) a jeho nahrávky romských písní z šedesátých let*

Renata Sedláková

Zprávy o Nás i o Nich – zpravodajský diskurz televize veřejné služby o Romech

Michael Beníšek

Kůň, postroj a povoz ve východoužské romštině

RECENZNÍ ČLÁNEK

Pavel Baloun

Holokaust a jeho následky optikou židovských a romských rodin mezi dějinami žen a gender history

NERECENZOVANÁ ČÁST

Anna Míšková

*Tadeusz Joachimowski – výpověď bývalého vězně koncentračního tábora
Auschwitz II-Birkenau*

Jana Gáborová-Kroková

„Chcela som byť blízko Rómom.“ Rozhovor s Nelou Nezábudkovou

RECENZE | ANOTACE

Karolína Ryvolová:

Špačkem tužky na manžetě (Anna Štičková)

Annemarie Sorescu-Marinković, Thede Kahl, Biljana Sikimić (eds.): *Boyash
Studies: Researching „Our People“* (Pavel Kubaník)

Tatiana Zalahar Podolinská: *Marian Devotion Among the Roma in Slovakia:
A Post-Modern Religious Response to Marginality* (Barbora Spalová)

ROMANO DŽANIBEN 2/2022

RECENZOVANÁ ČÁST

Renata Berkyová

*„Za Lety pod lesem byl zřízen koncentrační tábor“. Rozbor neznámých
fotografií a strojopisu Karla Hungra z Mirovic*

BAREVNÁ PŘÍLOHA

Mátyás Rosenberg

*Fonologické a morfologické rysy beášských jazykových variet na východním
Slovensku*

Sandra Ort-Mertlová

„Žeby sme si po smrt' nechodili.“ Reflexie skúseností Rómov s praktikami inštitucionálneho systému zdravotnej starostlivosti

NERECENZOVANÁ ČÁST

Adriana Daneková

Dva životy Antona Facunu

Romská hudba pod drobnohľadom súčasných hudbníkov

Renata Berkyová – Úvod

Vojtěch Lavička – Kritika romské hudby

Jan Dužda – E kritika romane artoske

Anketa: Jaký text romské písne je váš nejoblíbenější a proč?

RECENZE | ANOTACE

Kolektiv autorů: *Všude samá krása a Samet Blues* (Kateřina Čopjaková)

Anna Mirga Kruszelnicka, Jekatyerina Dunajeva (eds.): *Re-Thinking Roma Resistance throughout History: Recounting Stories of Strength and Bravery* (Monika Stachová)

Raluca Bianca Roman, Sofiya Zahova, Aleksandar Marinov (eds.): *Roma Writings: Romani Literature and Press in Central, South-Eastern and Eastern Europe from the 19th Century until World War II* (Jekatyerina Dunajeva)

Financování časopisu:

Vydání obou čísel časopisu Romano džaniben v roce 2022 podpořili:

Ministerstvo kultury ČR částkou 460 000,-

Magistrát hl. m. Praha částkou 140 000,-

FF UK v Praze přispěla částkou 40 000,-

Za štědrost děkujeme těmto a dalším soukromým podporovatelům.

Další aktivity spolku v roce 2022

Vedle vydávání stejnojmenného časopisu se spolek Romano džaniben zabývá také dalšími projekty, které jsou většinou edičního nebo vzdělávacího charakteru. V roce 2022 jsme plánovali zůstat věrní oblasti vzdělávání a prohlubování odborné diskuze pomocí již tradičního projektu **Krajinou příběhů romské historie** a přednáškového cyklu **Romistické utopie**. Podobu obou projektů ovlivnila podobně jako v roce 2021 pandemie covidu-19.

Romistické utopie 2022

Romistické utopie je cyklus neformálních přednášek, jehož cílem je síťovat komunitu odborníků zabývajících se z různých stran studiem života Romů a zároveň prezentovat nové poznatky z výzkumu pro zainteresovanou veřejnost. Počínaje rokem 2010 a konče rokem 2022 jsme uspořádali již 68 těchto přednášek, v posledních letech na půdě Kampusu Hybernská. Přednášky slouží mimo jiné i redakci časopisu k navazování kontaktů a poptávání textů do recenzované i nerecenzované části.

V roce 2022 bylo při realizaci stále třeba vyhodnocovat aktuální protipandemická opatření. Přednáškový cyklus těží především z neformální atmosféry a možnosti setkávat se, a proto jakmile to bylo možné, realizovali jsme přednášky prezenčně s možností on-line připojení se, aby byla účast možná i lidem v izolaci nebo osobám vyhýbajícím se větším kolektivním setkáním.

20. 1. 2022 – **#64** Špačkem tužky na manžetě. Příběh literatury Romů. Prezentace knihy Karolíny Ryvolové. Karolína Ryvolová a Zbyněk Andrš.

17. 3. 2022 - **#65** Ukrajinští Romové teď. Debata o aktuální situaci a možnostech pomoci.

21. 4. 2022 - **#66** Jak politiky nulové tolerance utvářely český sociální systém. Lucie Trlifajová a Filip Pospíšil.

19. 5. 2022 - **#67** Muzikanti od koreňa. Promítání krátkého etnografického filmu o romských muzikantech z Klenovce a beseda s jeho tvůrcem Petrem Nuskou.

15. 12. 2022 **#68** Reprezentace Romů v československých médiích (časopis Mladý svět 1959–89). Anna Řičář Libánská

Cyklus Romistické utopie byl realizován bez finančního zajištění, účinkující, hosté i pořadatelé se zřekli nároku na honorář.

ROMISTICKÉ UTOPIE

Současný výzkum o Romech v ČR a ve světě.
Přednáška a diskuse.

38 39 40 41 42 43 45 46 47 48 49 50 51 52 53 54 55 56 57 59 60 61 63 65 66 68 69 70 71
2017 2018 2019 2020 2021 2022 2023

#64

ŠPAČKEM TUŽKY NA MANŽETĚ. PŘÍBĚH LITERATURY ROMŮ
– PREZENTACE KNIHY

Karolina Ryvolová
redaktorka nakladatelství romské literatury Kher,
karolina.ryvolova@centrum.cz

ČTVRTEK, 20. 1., OD 19:00,
KAMPUS HYBERNSKÁ, HYBERNSKÁ 4, ČITÁRNA (PROSTOR ZA KAVÁRNOU)

Pořádá Seminář romistiky KSES FF UK a časopis romistických studií Romano džaniben s podporou Magistrátu hlavního města Prahy.
Uplynulé Utopie na www.dzaniben.cz

ROMISTICKÉ UTOPIE

UKRAJINŠTÍ ROMOVÉ TEĎ

Debata o aktuální situaci a možnostech pomoci

ČTVRTEK, 17. 3., OD 19:00,
KAMPUS HYBERNSKÁ, HYBERNSKÁ 4, ČITÁRNA (PROSTOR ZA KAVÁRNOU)

Pořádá Seminář romistiky KSES FF UK a časopis romistických studií Romano džaniben s podporou Magistrátu hlavního města Prahy.

Uplynulé Utopie na www.dzaniben.cz

ROMISTICKÉ UTOPIE

JAK POLITIKY NULOVÉ TOLERANCE UTVÁŘELY ČESKÝ SOCIÁLNÍ SYSTÉM

Lucie Trlifajová, Sociologický ústav AV ČR

Filip Pospíšil, Centrum sociálních služeb Praha, oddělení analýz a koncepcí

ČTVRTEK, 21. 4., OD 19:00,
KAMPUS HYBERNSKÁ, HYBERNSKÁ 4, ČITÁRNA (PROSTOR ZA KAVÁRNOU)

Pořádá Seminář romistiky KSES FF UK a časopis romistických studií Romano džaniben s podporou Magistrátu hlavního města Prahy.

RU#68

Reprezentace Romů v československých médiích
[časopis Mladý svět 1959-1989]

Krajinou příběhů romské historie

Projekt Krajinou příběhů romské historie poskytuje již třináctým rokem zázemí pro pedagogy základních a středních škol, kteří chtějí do hodin dějepisu a společenských věd zahrnout také informace o moderní historii Romů žijících na českém území, a to od počátku 20. století po současnost. Na webových stránkách www.krajinoupribehu.cz jsou průběžně publikovány odborně zpracované kapitoly z romských dějin, včetně příběhů romských pamětníků, které jsou zasazeny do interaktivních map podle místa, kde se udály.

V roce 2022 bylo pro web zpracováno 10 nových příběhů osob a míst spjatých s historií Romů na území ČR; nově se tak návštěvníci webu mohou seznámit s příběhy pamětníků z lokalit, jako jsou Hořice, Hradec Králové, Jablonec nad Nisou, Kyšice u Kladna, Kunštát okres Blansko, Jáchymov nebo Žatec. Ke každému textu vytvořily metodičky materiál s jednotlivými úkoly pro žáky/uživatele, které pomohou pedagogům optimálně pracovat s tématem romské historie, případně s postavením Romů v české společnosti.

Vedle těchto materiálů došlo také k vytvoření čtyř metodických modulů pro práci s různými cílovými skupinami. Jedná se o samostatné metodiky, zahrnující instrukce, aktivity, pracovní listy a prezentace vhodné pro práci se čtyřmi různými cílovými skupinami:

1. střední školy; 2. nízkoprahové kluby, popř. vhodné pro děti mladšího školního věku; 3. druhý stupeň / závěrečné ročníky základní školy; 4. vysoké školy pedagogického směru nebo humanitního zaměření.

Kromě interaktivních map a dalších zajímavých odkazů na webu nabídl projekt 2. stupňům základních škol, středním školám, nízkoprahovým zařízením a nově také dětskému domovu se školou praktické dílny realizované přímo v těchto zařízeních, během nichž získali žáci a studenti informace o romské historii, kultuře i jazyce a pod vedením lektorky se měli možnost setkat přímo s romskými pamětníky a osobnostmi. Pomocí orálně historických metod se žáci naučili zachycovat a reflektovat tyto příběhy.

V roce 2022 se uskutečnilo 7 bloků dílen: tři na základních školách v Ostravě a v Brně, dvě na víceletých gymnáziích v Ostravě a v Praze, jedna v nízkoprahovém zařízení pro děti a mládež v Praze a jedna v dětském domově se školou ve Vrchlabí. Uskutečnila se navíc také zkušební dílna se studenty VŠ na univerzitě v Pardubicích, jejíž výstup byl zpracován do nových metodik pro VŠ, zaměřená detailněji na romský jazyk a romskou historii. Dílnami prošlo celkem 162 žáků, klientů z řad dětí a mládeže a studentů a 11 pedagogů.

Cílem celého projektu bylo prostřednictvím moderní historie Romů tematizovat aktuální celospolečenské problémy, a u dětí a mládeže aktivovat schopnost kriticky uvažovat o tématech otevřené i skryté xenofobie či netoleranci vůči členům naší společnosti. Nově, vzhledem k výraznému zastoupení Romů v našich cílových skupinách, jsme cílili na vyšší povědomí o historii Romů právě mezi jimi samotnými. Odhadujeme, že mezi účastníky našich dílem bylo v roce 2022 přibližně 80 % Romů a Romek.

Z hodnocení vybíráme několik zajímavých citací:

„Před tímto seminářem jsem souhlasil s předsudky spojené s Romy. Po tomto semináři jsem si ale uvědomil, že se nemají házet do jednoho pytle a jak to měli těžké. Seminář mi přišel bezchybný.“

„Dozvěděla jsem se, jak Romové žijí, jakou mají kulturu a zvyky. Také jsem se dozvěděla více o jejich složité a poněkud smutné historii. Potěšila mne především návštěva pamětníka. Zaujalo mne jeho vyprávění o životě a rozšířila jsem si díky němu svoje znalosti a vnímání odlišných kultur.“

„Seminář byl rozhodně pro studenty přínosný. Myslím si, že je pro všechny důležité, aby znali historii nejen většinové společnosti, ale i historii menšin. Moc mne zaujala osobní historie paní spisovatelky, autorské čtení s překladem z romštiny, bylo to velmi emotivní, silný zážitek, úžasné! Jen více takových akcí, i do běžných škol, zvláště zde na Ostravsku jsou semináře více než potřebné!“

Projekt v roce 2022 podpořilo Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy částkou 193 100 Kč, Magistrát hlavního města Prahy částkou 50 000 Kč a Nadační fond obětem holocaustu částkou 25 000 Kč. Děkujeme za podporu.

Finanční zpráva za rok 2022

Rozvaha k 31. 12. 2022 (v tisících Kč)

AKTIVA celkem	172
A. Dlouhodobý majetek celkem	-
B. Krátkodobý majetek	172
B. II Pohledávky	11
B. III Krátkodobý finanční majetek	161
B. IV Jiná aktiva celkem	-

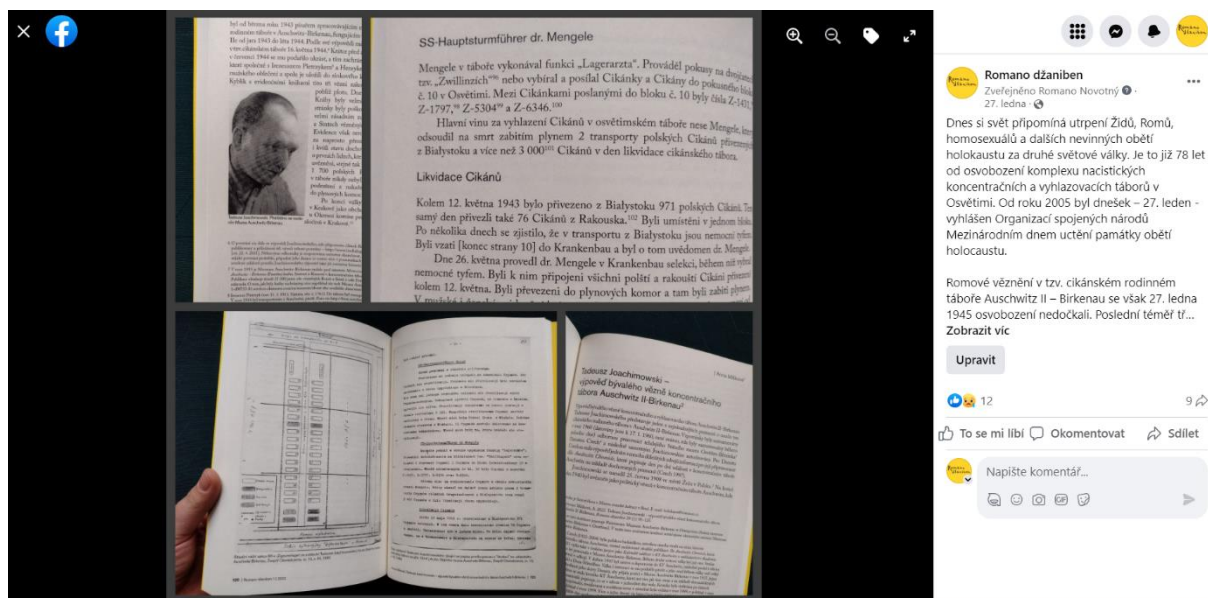
PASIVA celkem	172
A. Vlastní zdroje	90
A. I Jmění celkem	40
B. Cizí zdroje	82
B. II Dlouhodobé závazky celkem	-
B. III Krátkodobé závazky celkem	82
B. IV Jiná pasiva celkem	-

Výkaz zisku a ztráty (v tisících Kč)

Označení	TEXT	Číslo řádku	Činnosti		
			Hlavní	Hospodářská	Celkem
			5	6	7
A. I.	Spotřebované nákupy a nakupované služby	Součet A.I.1. až A.I.6.	2	386	386
A. I. 1.	Spotřeba materiálu, energie a ostatních neskladovaných dodávek	3	2		2
A. I. 4.	Náklady na cestovné	6	9		9
A. I. 6.	Ostatní služby	8	375		375
A. III.	Osobní náklady	Součet A.III.10. až A.III.14.	13	632	632
A. III. 10.	Mzdové náklady	14	632		632
A. V.	Ostatní náklady	Součet A.V.16. až A.V.22.	21	5	5
A. V. 19.	Kurové ztráty	25	1		1
A. V. 22.	Jiné ostatní náklady	28	4		4
	Náklady celkem	Součet A.I. až A.VIII.	39	1 023	1 023
B. I.	Provozní dotace	Hodnota B.I.1.	41	868	868
B. I. 1.	Provozní dotace	42	868		868
B. II.	Přijaté příspěvky	Součet B.II.2. až B.II.4.	43	59	59
B. II. 3.	Přijaté příspěvky (dary)	45	59		59
B. III.	Tržby za vlastní výkony a za zboží		47	53	53
	Výnosy celkem	Součet B.I. až B.V.	61	980	980
C.	Výsledek hospodaření před zdaněním	ř. 61 - (ř. 39 - ř. 37)	62	-43	-43
D.	Výsledek hospodaření po zdanění	ř. 62 - ř. 37	63	-43	-43

Propagace

V roce 2022 jsme veřejnost aktivně oslovovali zejména prostřednictvím sociálních sítí – především Facebooku, kde již naše stránka přesáhla na konci roku 2022 1900 fanoušků. Interakce u jednotlivých příspěvků a jejich stoupající tendence naznačují, že odběratelé obsah publikovaných sdělení skutečně sledují.

Snažíme se sociální sítě využívat i k popularizaci nepřeberného množství textů z našeho archivu. Zde např. u příležitosti výročí osvobození koncentračního tábora Auschwitz upozorňujeme na text Tadeusze Joachimovského, bývalého vězně, který detailně podal svědectví o podmínkách v táborové části Auschwitz II Birkenau.

V návaznosti na stoupající aktivitu našich sociálních sítí evidujeme i stoupající návštěvnost našich webových stránek, kde je nejvyhledávanější částí on-line archiv časopisu.

Přestože nebyl rok 2022 díky pandemii covidu stále příliš kontaktní, podařilo se nám časopis prezentovat i osobně při vícero příležitostech. Vedle diskuzních večerů Romistické utopie to byla především Akademie romských studií pořádaná Seminářem romistiky na Katedře středoevropských studií FF UK v Praze spolu s Ústavem etnologie a sociální antropologie SAV. Tento 7. ročník se konal v Praze a jeho ústředním tématem byla válka na Ukrajině a její vliv na Romy a romské uprchlíky v ČR a SR.

Na snímku část účastníků Akademie romských studií, mimo jiné polovina výkonné redakce časopisu Romano džaniben spolu s některými členy redakční rady.

Na polovinu roku 2022 (konkrétně 9. června) jsme odložili křest 28. ročníku Romano džaniben, který vyšel na konci roku 2021 v době, kdy nebylo možné se díky protipandemickým opatřením osobně potkat v hojnějším počtu.

Během podzimního semestru na Katedře středoevropských studií na FF UK byl otevřen kurz Současná témata v romistice, který vedl náš kolega Jan Ort ve spolupráci s dr. Yasarem Abu Ghoshem z Antropologických studií na FHS. Na snímku jeden z přednášejících dr. Martin Fotta hovoří o časopisu Romano džaniben.

Zhodnocení roku 2022

Rok 2022 se do dějin celého světa zapíše stejně jako rok 2021 jako rok doznívající pandemie, a ne jinak jsme jej vnímali i my ve spolku Romano džaniben. Omezení plynoucí z epidemiologické situace ovlivnila i činnost našeho spolku a museli jsme při realizaci projektů hledat alternativy. I přesto hodnotíme rok 2022 jako úspěšný:

Opět se nám podařilo vydat zajímavá čísla unikátního časopisu Romano džaniben, jenž je jedinečným odborným romistickým periodikem v České republice.

Již 13 let se daří pořádat projekt „Krajinou příběhů romské historie“, a to vždy s pozitivní odezvou. Realizátorky dokázaly navázat spolupráci jak s novými školami, tak s romskými informátory. Během posledního roku realizace projektu se navíc ukázalo jako perspektivní zaměřovat vedle základních a středních škol pozornost také na nízkoprahová zařízení, na studenty-pedagogy apod.

Celkově je možné činnost Romano džaniben z. s. v roce 2022 vyhodnotit jako úspěšnou: všechny naplánované aktivity se podařilo díky přiděleným dotacím a díky snaze členů spolku realizovat. Spolek tímto rokem završil 29 let trvání a nepřetržitou kontinuitu a je naším přáním, aby se nadále dařilo aktivity udržet a rozvíjet.

V neposlední řadě blahopřejeme naší kolegyni Heleně Sadílkové, která se za rok 2022 stala laureátkou Ceny Muzea romské kultury, a to mimo jiné i pro svoji činnost v redakci našeho časopisu.

Za celou redakci blahopřejeme!

Za spolek Romano džaniben
Lada Viková a Eva Zdařilová

